

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 30 de maig del 2019.

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del magistrat Sr. Albert ANDRÉS PEREIRA, que ho és del Tribunal Superior de Justícia, i els magistrats Sr. Vincent ANIÈRE i del Sr. Carles CRUZ MORATONES, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- En data 9.10.18 el Tribunal de Batlles va dictar Sentència i va acordar:

“Que donant lloc a la demanda interposada per la mercantil andorrana XXX, SL. (XXX, SL.), ha de condemnar el Sr. J. M. S. a pagar a l'agent la suma de 67.500 €, juntament amb els interessos legals meritats des del 10 de febrer de 2017, així com a sufragar la totalitat de les costes processals, segons allò precisat al darrer Fonament de dret de la present resolució, a acreditar en període d'execució de sentència.”

II.- Contra l'esmentada resolució formula recurs d'apel·lació la representació processal del Sr. J. M. S. i, en virtut dels arguments que exposa en el seu escrit de conclusions de data 30.1.19, que en considerar que la intervenció del despatx XXX SL no va dur com a conseqüència directa la disposició dels actius del Sr. M., sol·licita la desestimació íntegra de la demanda i sol·licita la condemnada al pagament de les costes processals ocasionades inclosos els honoraris d'advocat, procurador i pèrits intervinents, de primera i segona instància.

Subsidiàriament, considerant que la intervenció dels despatx va dur

com a conseqüència directa la disposició dels actius del Sr. M., aquesta disposició únicament es pot circumscriure a la quantitat que ha quedat acreditada en autes que el Sr. M. ha pogut disposar i que no ha quedat bloquejada per la problemàtica existent amb la renda variable, aproximadament, uns 250.000.-€. En aquest sentit la factura del despatx no hauria de ser superior a l'import de 6.250.-€ dels quals caldria descomptar l'import pagat en concepte de provisió de fons per part del Sr. M., en total 5.000.-€, quedant pendent de pagament l'import de 1.250.-€.

Subsidiàriament encara, sol·licita que s'utilitzi el criteri de ponderació i de l'equitat que la Llei l'atorga i estableixi una quantitat a pagar pel Sr. M. que sigui ajustada a Dret d'acord amb les tasques realitzades per la societat XXX SL, per aconseguir la disposició d'actius per part del Sr. M. que, és aproximadament de 250.000.-€ i no d'1.100.000,-€, com manifesta l'adversa.

La manca de determinació de la quantitat exigible al Sr. M. pot portar-li a l'obligació del pagament d'interessos i, sol·licita que es condemni al pagament de les costes processals ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat, procurador i perits intervinents i, subsidiàriament, que cadascú assumeixi les seves i les comuns per meitats, tant de primera, com de segona instància.

III.- La representació processal de la societat R. P.B.L & V.SL per escrit de contesta a les conclusions de data 16.4.19 sol·licita que es desestimi el recurs interposat en tots els seus extrems i es confirmi la sentència del 9.10.18 amb imposició de les costes processals al Sr. M., inclosos els honoraris d'advocat i procurador d'aquesta segona instància.

Ha actuat com a magistrat ponent el Sr. Carles CRUZ MORATONES.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- En el present procediment, la part agent el despatx d'advocats que gira amb el nom societària de XXX,SL reclama front la part defenent Sr. J. M. S. en demanda en la que sosté una petició de condemna per honoraris professionals per import total de saldo pendent 67.500€ més interessos legals i costes.

La sentència d'instància estima íntegrament la demanda.

Contra tal decisió s'alça la part vençuda.

**SEGON.- Encàrrec professional al despatx d'advocats.
Pressupost acceptat.**

En el present procediment ens trobem davant el compliment d'un contracte d'arrendament de serveis entre el despatx R. (concretament l'encàrrec professional el va assumir el seu soci B. P.) i el Sr. M.

Arran de la situació viscuda en la XXX després del comunicat de la FinCEM del Departament del Tresor dels EUA en el dia 10.3.15, el Sr. M. que tenia un conjunt d'havers en la dita entitat bancària del Principat fins a un total 1.100.000€ va contractar amb el dit despatx d'advocats per fer-los el següent encàrrec professional:

“Assistència al client en la recuperació de part o de la totalitat dels havers financers i/o bancaris, en el sentit més ampli de la paraula, que pugui tenir directament o a través de la fundació FORESTVIEW prop de l'entitat XXX”.

- *La quantia dels interessos en joc era de 1.100.000 €*
- *El mínim facturat, en tots els casos, seria de 3.000 € (300€ l'hora)*

En cas d'assoliment de l'objectiu recercat, és a dir, en cas que el client pugui disposar de part o de la totalitat dels seus havers financers i/o bancaris prop de l'entitat XXX,SA, l'import total dels honoraris serà calculat aplicant el barem esmentat més abaix al valor dels havers financers i/o bancaris que el client pugui disposar:

<i>Fins a 250.000€ .....</i>	<i>2,5%</i>
<i>L'excés fins a 500.000€ .....</i>	<i>5%</i>
<i>L'excés fins a 750.000€.....</i>	<i>7,5%</i>
<i>L'excés .....</i>	<i>10%</i>

El present pressupost no inclou cap actuació judicial o administrativa i/o en el marc de qualsevol procediment col·lectiu o similar, ni cap actuació prop de qualsevol altra entitat pública o privada, salvat si aquesta s'ha substituït a XXX, SA. en els drets i obligacions que puguin afectar directament o indirectament el client”, així com “assessorament de tipus fiscal i tributari, el qual podrà ser objecte d'un pressupost per separat, si el client ho requereix.”

El client Sr. M. va signar aquest pressupost en data de 27.4.15.

Posteriorment, un cop traspassats en data 9.5.16 els havers que tenia la Fundació esmentada a XXX,SA i a nom de la Fundació, el Sr. M. va poder disposar de prop de 250.000€ en data de 7.7.16. La resta encara no n'ha pogut disposar, almenys fins el tràmit de conclusions.

La discrepància entre les parts rau en 1) si el treball esmerçat durant

12 mesos pel despatx d'advocats a base de gestions amb XXX i comunicacions electròniques amb l'entitat i la persona de confiança del client a Andorra, Sr. M. (a.c.s) va tenir transcendència en el resultat final de traspasar els seus actius a XXX,SA; 2) de si aquest traspàs ja es pot considerar com l'assoliment complet i final de l'encàrrec professional efectuat (i d'aquesta manera poder aplicar tota l'escala d'honoraris pressupostada) o 3) si, per contra, només es pot considerar un assoliment parcial en disposar únicament de 250.000€ i, per tant, cal aplicar l'escala pressupostada fins aquesta quantitat.

TERCER.- Naturalesa jurídica del contracte d'arrendament de serveis entre advocat i client

La responsabilitat contractual entre l'advocat i el seu client és, en la majoria dels casos (excepcionalment si l'encàrrec consisteix en la elaboració d'un dictamen o d'un informe cal qualificar-lo de contracte d'obra), un contracte de prestació de serveis. Aquest és un contracte de caràcter bilateral, sinal·lagmàtic i onerós. Consisteix en que el professional del Dret ofereix els seus coneixements jurídics i experiència professional a canvi d'una retribució que pot ser de caràcter periòdic o de caràcter únic. Aquesta prestació de serveis, fruit de la relació personal "*intuitu personae*" inclou el deure de complir-los (Decretals 35,1) i un deure de fidelitat que deriva del Digest 2,14,1 Pr i de la bona fe i que imposen el deure d'execució òptima del servei contractat, la qual cosa pressuposa la preparació professional adequada i el seu compliment correcte. Però cal fer tres precisions importants: la primera, que la prestació de serveis pot ser qüestionada pel client. És a dir, que el fet de signar un encàrrec professional i un pressupost no significa que no es pugui qüestionar la seva actuació per deficient o insuficient a l'hora de qüestionar els honoraris professionals reclamats (així ho preveuen les normes col·legials sobre honoraris professionals i es dedueix del caràcter sinal·lagmàtic del contracte); la segona, que el fet de que no obtingui èxit professional en la seva tasca (sigui o no judicial) no pot ser valorat com una presumpció d'incompliment contractual de l'advocat. Aquest no pot respondre de l'actuació d'un tercer (l'òrgan judicial o administratiu) que pot compartir o no les tesis i les argumentacions del professional, que haurà d'haver-les fet d'acord amb el coneixement de la legislació i de la jurisprudència aplicable al cas que li és exigible per la seva professió. I la tercera, que la càrrega de la prova de la deficient actuació professional ha de recaure en qui la proclama, en aplicació de la norma general continguda en el Digest 22-3,2 "*incumbio probatio, qui dicit, non qui negat*" (en el Dret Romà post clàssic, passa la bona *fides* de convertir-se en

una exigència ètica o moral de caràcter subjectiu, a la *bona fides*, un criteri objectiu que obliga no únicament a complir amb la paraula donada sinó a tenir un comportament que respongui al costum de la gent honrada, de complir amb el propi compromís en relació als usos comercials). Per contra, és el professional contractat qui pot demostrar que en la producció del resultat final negatiu pel seu client no ha existit culpa seva per causa aliena a la seva actuació professional. En altres paraules, l'obligació de l'advocat contractat per dirigir i defensar un client davant els Tribunals o organismes administratius o de tercers particulars és **una obligació de mitjans i no de resultats** perquè els primers sí depenen d'ell i de la seva diligència professional en la defensa dels interessos encomanats, mentre que els resultats ja depenen de moltes altres circumstàncies que van més enllà de la seva actuació professional.

QUART.- Establertes aquestes premisses hem d'examinar l'argument de la part defenent que consisteix en afirmar que l'actuació de l'advocat Sr. PUJOL no va ser decisiva per a l'assoliment parcial de l'encàrrec professional. És cert que en la demanda i en la rèplica de la part agent ha pogut existir el dubte de si havia prestat serveis específics en interès del seu client que es va veure privat de disposar dels seus actius dipositats a BPA perquè s'ha resistit a precisar els serveis prestats. Però de la prova documental acompanyada amb l'escrit de proves com de la prova testifical del gestor bancari de XXX primer i de XXX,SA després, com del responsable de l'assessoria jurídica de BPA resta perfectament acreditat que el Sr. B. P. va fer gestions davant les entitats, va contribuir a preparar la documentació necessària per migrar els actius de la primera entitat a la segona i va interactuar amb elles i la persona de confiança del Sr. M. a Andorra, el Sr. M.. En definitiva va treballar en favor dels interessos del seu client en tot allò que va ser necessari per a l'entitat per a migrar els comptes de XXX a XXX,SA.

Com hem dit abans per retribuir els serveis professionals no cal acreditar que gràcies a la seva exclusiva intervenció es va assolir total o parcialment el servei que es reclama de retribució, sinó que va intervenir en el marc dels seus coneixements professionals. Per tant, està fora de lloc sostenir el debat de si va ser gràcies exclusivament a la seva intervenció professional que el client pogués disposar de part dels seus actius retinguts a BPA.

CINQUÈ.- Però també cal examinar si s'ha assolit totalment l'objectiu

de l'encàrrec professional. I la resposta només pot ser que ha estat un èxit parcial, doncs quan es diu "*que el client pugui disposar de part o de la totalitat dels seus havers...*" per definir "*l'objectiu recercat*" només es pot interpretar que ja sabien que es podia recuperar una part únicament dels havers. I això és el que certifica XXX,SA en la seva certificació del foli 499 que afirma que únicament ha pogut la Fundació disposar lliurement de 249.743,73€, i que la resta dels actius de la Fundació (no es va canviar la titularitat en favor del Sr. M. sinó que se'l va acreditar com al seu representant) es troben suspesos de subscripcions i reemborsaments per l'INAF des del passat dia 9.4.15 i que ni la Fundació ni el seu representant ha pogut disposar d'ells ni transferit a cap altra entitat bancària. Tampoc consta que s'hagués pogut fer algun tràmit o gestió de l'advocat per desbloquejar aquesta suspensió que afecta a altres clients de XXX,SA.

També els testimonis dels Srs. R. i D. han destacat que la migració dels havers de XXX a XXX no suposava la completa disponibilitat pels clients dels seus actius, cosa que dóna per feta la part agent, sense justificació. La realitat de la disponibilitat és fruit de l'estudi i examen d'auditors externs i independents i, per tant, no es pot concloure que en la situació actual ja s'ha assolit l'objectiu total de disponibilitat de tots els havers. Només s'ha assolit un objectiu parcial: la disponibilitat pel client únicament de prop de 250.000€. La resta fins als 1.100.000€ de moment no s'ha aconseguit.

SISÈ.- Aleshores, en coherència amb el que hem dit i amb el pressupost esglaonat pactat entre les parts, els honoraris meritats i vençuts es corresponen amb el primer tram pactat, és a dir un 2,5% dels 250.000€. Això suposa uns honoraris de 6.250€ dels quals ja n'ha percebut la part agent la suma de 5.000€ com a provisió de fons. En conseqüència la demanda ha de prosperar només parcialment per import de 1.250€.

Acabarem per precisar que no compartim el criteri general de la sentència d'instància conforme que un pacte d'honoraris no pugui ser parcialment reclamat. Ho pot ser si hi ha resultats diferits en el temps, derivats això de la mateixa tasca professional executada.

SETÈ.- L'èxit del recurs s'ha de traduir, en matèria de costes processals, en la no imposició de les costes d'aquesta alçada (arg. Novel·la 82, cap. X).

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

ESTIMAR el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal del Sr. J. M. S. contra la Sentència dictada pel Tribunal de Batlles en data 9 d'octubre de 2018, que revoquem parcialment en estimar només parcialment la demanda interposada per XXX,SL i condemnar al Sr. M. a pagar la suma de 1.250.-€ com a resta d'honoraris professionals pendents més els interessos legals des de la interposició de la demanda.

No fem pronunciament de les costes causades en cap de les dues alçades.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-